

שמע, והיה עם שמוע, ויאמר

Why were the **פרשיות** of **שמע**, **שמע עם שמוע**, and **ויאמר** chosen to be combined to comprise the **מצוה** of **קריאת שמע**? The question is not asked in the **תלמוד בבלי**. A different question is asked - what is the reason for the order of the **פרשיות** of **שמע עם שמוע**? **משנה מסכת ברכות פרק ב משנה ב-א** ר' יהושע בן קרחה: למה קדמה **שמע לווהיה אם שמוע**? אלא כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואחר כך יקבל עליו עול מצות; והיה אם שמוע לויאמר – שוהיה אם שמוע נוהג ביום ובלילה ויאמר אינו נוהג אלא ביום.

The **גמרא** elaborates:

מסכת ברכות דף יד' עמ' ב'-א אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה **פרשת שמע** וכו'. **תניא**, רבי שמעון בן יוחי אומר: בדין הוא שיקדים **שמע לווהיה אם שמוע**, שזה ללמוד וזה ללמד; והיה אם שמוע לויאמר, שזה ללמוד וזה לעשות. **אטו שמע**, ללמוד אית ביה, ללמד ולעשות לית ביה? והא כתיב: **ושננתם, וקשרתם, וכתבתם!** ותו, והיה אם שמוע, ללמד הוא דאית ביה, ולעשות לית ביה? והא כתיב: **וקשרתם, וכתבתם!** אלא הכי קאמר: בדין הוא שתקדם **שמע לווהיה אם שמוע**, שזה ללמוד וללמד ולעשות; והיה אם שמוע לויאמר, שזה יש בה ללמד ולעשות; ויאמר, אין בה אלא לעשות בלבד. ותיפוק ליה מדרבי יהושע בן קרחה! **חדא** ועוד קאמר; **חדא**, כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואחר כך יקבל עליו עול מצות, ועוד, משום דאית בה הני מילי **אחרנייתא**.

We find our question asked in the **תלמוד ירושלמי**:

מסכת ברכות דף ט' עמ' א'-א מפני מה קורין שתי **פרשיות** (**שמע ישראל** והיה אם שמוע) הללו בכל יום? רבי לוי ורבי סימון. רבי סימון אמר מפני שכתוב בהן **שכיבה וקימה**. רבי לוי אמר מפני שעשרת הדברות כלולין בהן.

The **תלמוד ירושלמי** does not refer to the third **פרשה** of **שמע עם שמוע**; i.e. **ויאמר**. This raises a question - did **קריאת שמע** always include the **פרשה** of **ויאמר**? The question is not surprising because the **פרשה** of **ויאמר** seems out of place. It appears in the **חומש** in **ספר ויהיה שמע פרשיות** while the other two **פרשיות** appear in **ספר דברים**. The **פרשיות** of **שמע עם שמוע** share common themes while the **פרשה** of **ויאמר** is primarily occupied with the **ציצית מצוה** of **שמע עם שמוע**. Most importantly, both the **פרשה** of **שמע עם שמוע** and the **פרשה** of **שמע עם שמוע** contain the words: **בשכבך ובקומך** while the **פרשה** of **ויאמר** does not.

The following is the strongest proof that **קריאת שמע** was always a part of **ויאמר**:

משנה מסכת תמיד פרק ה' משנה א'-א אמר להם הממונה ברכו ברכה אחת והן ברכו; קראו עשרת הדברים, **שמע**, והיה אם שמוע, ויאמר. ברכו את העם שלש ברכות: **אמת ויציב**,

ועבודה, וברכות כהנים; ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא.

This **משנה** confirms that during the period of the second **בית המקדש**, the **פרשה** of **ויאמר** was recited after the **פרשה** of **אם שמוע**. Was that the practice during the period of the first **בית המקדש**?

תשובות הגאונים – הרכבי סימן רנח' – וששאלתם הא דאמר ר' חייא בר אבא אמר ר' יוחנן: אנשי כנסת הגדולה תיקנו להן לישראל ברכות ותפלות. מקמי הכין, בבית ראשון, היכי הו עבדי? ומאי הויא צלותיהו? כך שמענו שלא היה להן בתפלה בבית ראשון אלא ברכות אבות וגבורות וקדושת השם, והן שלש ראשונות. ועבדה וברכת כהנים לבסוף. אחר שמברכין על המאורות וקוראין עשרת הדברים, וקורין שמע והיה אם שמוע ומזכירין יציאת מצרים בפרשת ויאמר, ומברכין אחת לאחריה על גאולת ישראל באמת ויציב. ושאר ברכות שלתפלות, בבית שני תקנום הנביאים ואנשי כנסת הגדולה. וכך היה מנהג מקדש גם בבית שני, דתנן אמר להן הממונה: ברכו ברכה אחת! והן ברכו, וקראו עשרת הדברים, שמע, והיה אם שמע, ויאמר, וברכו שלש ברכות, ואמת ויציב ועבדה וברכת כהנים.

It appears from this **תשובה** that the only part of the **פרשה** of **ויאמר** that was recited during the morning service in the first **בית המקדש** was the verse:

אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לְאֱלֹהִים אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

That **פסוק** may have been included so that the **פסוק** would lead into the theme of **גאולה** found in the **ברכה** that is recited after **שמע** **קריאת שמע**. The following **גמרא** implies that in fact **פרשת יציאת** was a later addition:

מסכת ברכות דף יב' עמ' ב' – פרשת יציאת מפני מה קבעוה? אמר רבי יהודה בר חביבא: מפני שיש בה חמשה דברים: מצות יציאת, יציאת מצרים, עול מצות, ודעת מינים, הרהור עבירה, והרהור עבודה זרה. בשלמא הני תלת מפרשין; עול מצות, דכתיב: (במדבר ט"ו) וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה', יציאת, דכתיב: ועשו להם יציאת וגו'; יציאת מצרים דכתיב: אשר הוצאתי וגו', אלא דעת מינים, הרהור עבירה, והרהור עבודה זרה מנלן? – דתניא: אחרי לבבכם, זו מינות, וכן הוא אומר: (תהלים י"ד) אמר נבל בלבו אין אלהים; אחרי עיניכם, זה הרהור עבירה שנאמר: (שופטים י"ד) ויאמר שמשון אל אביו אותה קח לי כי היא ישרה בעיני; אתם זונים – זה הרהור עבודה זרה, וכן הוא אומר: (שופטים ח') ויזנו אחרי הבעלים.

We find evidence of a practice to only recite one **פסוק** of **ויאמר** in **שמע** of **קריאת שמע**:

ספר שבולי הלקט סדר פסח סימן ריח' – פירש רבינו אפרים קלעי זצ"ל לא נצחתי לחכמים

שיודו לדברי כדאמרן בכמה דוכתי בהא זכנהו פלוני לרבנן שנצחם בראיותיו. שהיו

מדלגים פרשת יציאת של קריאת שמע של ערבית לפי שאינה נוהגת אלא ביום כדכתיב

וראיתם אותו פרט לכסות לילה כדאמרן בברכות, שהיו מדלגין ואומרין דבר אל בני ישראל

ואמרת אליהם אני ה' אלקיכם אמת ואמונה כו'.

TRANSLATION OF SOURCES

ב' משנה ב' פרק ב' מסכת ברכות - Rabbi Yehoshua son of Karcha said: Why is Shema recited before V'Haya Im Shamo'a? So that an individual will first accept the yoke of G-d's kingdom and then accept the yoke of the Mitzvot. V'Haya Im Shamo'a is recited before Va'Yomer because V'Haya Im Shamo'a contains mitzvot that are applicable during both the daytime and at night while Va'Yomer only contains mitzvot that are applicable during the daytime.

ב' עמ' ב' מסכת ברכות דף יד' - R. YEHOSHUA BEN KORHAH SAID: WHY IS THE SECTION OF 'SHEMA' SAID BEFORE etc. It has been taught: Rabbi Shimon bar Yochai says: It is right that Shema should come before V'Haya Im Shamo'a because Shema prescribes learning and V'Haya Im Shamo'a provides for teaching and that V'Haya Im Shamo'a should precede Va'Yomer because V'Haya Im Shamo'a provides for teaching and Va'Yomer describes performance. But does Shema really only speak about learning and not also of teaching and doing? Is it not written therein, 'And you shall diligently teach, and you shall bind the Tephilin and you shall write mezuzot? Also, does V'Haya Im Shamo'a speak only of teaching and not also of performance? Is it not written therein, 'and you shall bind your Tephilin and you shall write Mezuzot? — Rather this is what he means to say: It is right that 'Shema' should precede 'V'Haya Im Shamo'a', because Shema mentions learning, teaching, and doing; and that 'V'Haya Im Shamo'a' should precede 'Va'Yomer', because V'Haya Im Shamo'a mentions both teaching and doing, whereas Va'Yomer mentions doing only. But is not the reason given by R. Joshua b. Korhah sufficient? — R. Simeon bar Yochai gave an additional reason. One reason- that he should first accept upon himself the yoke of the kingdom of heaven and then accept the yoke of the commandments. A further reason- that Shema has these other features.

א' עמ' ט' דף ט' מסכת ברכות - Why do we read these two section of the Torah (Shema and V'Haya Im Shamo'a) each day? Rav Levi and Rav Simon each provided an answer. Rav Simon said because each section contains language suggesting that each should be said upon arising and upon going to sleep. Rabbi Levi said: because you can find references to the Ten Commandments among the words of each section.

ה' עמ' ט' דף ט' מסכת ברכות - You asked: Rav Chiya son of Abba said in the name of Rav Yochanon that the men of the Great Assembly compiled the prayers and Brachot; before their era, during the period of the First Temple how did they conduct themselves and what was recited? This is what we heard: Tefila consisted of only the first three Brachot of Shmona Esrei, Avot, Gvurot and Kidushat Hashem. Then they recited Avodah (Ritzai) and Birchah Kohanim in the end. After making the Bracha Al Ha'Mo'Orot, they would read the Ten Commandments; Shema and V'Haya Im Shamo'a and they would read

the verse from Va'Yomer that concerned the Exodus from Egypt and then they would recite the Bracha of Geula and Emes V'Yatziv. The other Brachot were composed during the time of the Second Temple by the prophets and the men of the Great Assembly. That was the custom during the Second Temple as we learned: The Chief Cohen said: Make one blessing. . .

מסכת ברכות דף יב' עמ' ב' -Why did they institute the practice to recite the section of the Torah which deals with Tzitzit? Rabbi Yehudah the son of Chaviva said: because that section of the Torah deals with five issues: the Mitzvah of Tzitzit; the Exodus from Egypt; the yoke of Mitzvot; the need to beware of heretical opinions and sinful thoughts. Your answer is understandable in regard to the first three issues because the text specifically refers to each issue: the yoke of the Mitzvot as the verse says: And you shall see them and you shall remember all of G-d's commandments; Tzitzit as the verse says: And you shall make Tzitzit; the Exodus from Egypt as the verse says: That I took you out of Egypt; but as to the issues of the need to beware of heretical opinions and sinful thoughts, where are those issues found in the section of the Torah which deals with tzitzit? As we learned: "do not follow your heart" that is a reference to being wary of heretical opinions as another verse states: the fool says in his heart: there is no G-d. The words: "following after your eyes" is a reference to sinful thoughts as it is written: Shimshon said to his father take her for me because she is pleasant in my eyes. The words: "after which you go astray" is the desire to worship idolatry as another verse states: And they went astray following the Baalim.

ספר שבולי הלקט סדר פסח סימן ריה' -Rabbi Ephraim Kalai explains that part of the Haggadah which relates how Ben Zoma established that there was an obligation to remember the Exodus from Egypt at night: I was not able to convince the majority of Rabbis to accept my opinion as it is similarly written in other parts of the gemara that a Rabbi was able to convince the rabbis through his proofs. The prior practice was that they would skip that part of Va'Yomer that dealt with the Mitzvah of Tzitzit during the Maariv service because the Mitzvah of Tzitzit was required only during the daytime as the verse says: And you shall see them. This language was meant to exclude sleeping garments. And so they would recite the words: Da'Ber El Bnei Yisroel V'Amarta Aleihem Ani Hashem Elokeichem . . . Emes.